

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

CSONGRÁD MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

**Csongrád Megyei Gyermek- és
Áldozatvédelmi Együttműködési
Megállapodás**

2019.

Csongrád Megyei Gyermek- és Áldozatvédelmi Együttműködési Megállapodás

---

A Csongrád Megyei Kormányhivatal a gyermekvédelmi jelzőrendszer hatékony működése és a jelzőrendszeri tagok feladatainak egyértelműbb meghatározása érdekében az alábbi Megállapodást alkotja meg az azt aláíró tagok közreműködésével.

I. Az Együttműködési Megállapodás célja

A jelzőrendszeri tagságból eredő feladatok ellátásának pontosítása, valamint a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek közös munkájának további javítása érdekében hozzuk létre e dokumentumot, amely segítségül szolgálhat a jövőben a jelzőrendszeri tagok számára, hogy munkájukat minél eredményesebben végezhessék. A Megállapodás összegzi a jelzőrendszeri tagok feladatait, tartalmazza általánosságban azokat a veszélyeztető tényezőket, melyek az egyes jelzőrendszeri tagok észlelhetnek munkájuk során.

Az Együttműködési Megállapodás létrehozásának érdekében a Csongrád Megyei Kormányhivatal járási hivatalainak gyámügyi osztályai munkatársai felkeresték a tagokat és tájékoztatták őket a Megállapodás megalkotásának tervéről, valamint előadást tartottak a gyermekvédelemről a gyermek veszélyeztetettségét megalapozó körülményekről, a jelzés alapján indult gyámhivatali eljárás menetéről.

A gyermekvédelmi tartalom mellett fontosnak érezzük, hogy a járási hivatalok áldozatsegítési feladatait is népszerűsítsük, tudatosítsuk a népesség körében. Az Együttműködési Megállapodás a jelzőrendszeri tagok szerepét és felelősségét hangsúlyozza a tudomásukra jutott veszélyeztettség esetén, illetve a bűncselekmények, szabálysértések áldozatainak tájékoztatása kapcsán.

I/1. Az Együttműködési Megállapodásban vállalt kötelezettségek

A jelzőrendszeri tagok vállalják, hogy a tudomásukra jutott áldozattá vált személyek számára ismertetik az Áldozatsegítő Szolgálat szolgáltatásait és azok elérhetőségeit.

A jelzőrendszeri tagok vállalják, hogy rendszeresen részt vesznek a gyermekjóléti szolgálat által megszervezésre kerülő jelzőrendszeri tanácskozásokon. A Csongrád Megyei Kormányhivatal vállalja, hogy a jelzőrendszeri tanácskozások megszervezésében, lebonyolításában igény esetén segítséget nyújt.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal vállalja, hogy munkacsoportot hoz létre, melynek elsődleges feladata a jelzőrendszeri tagok együttműködésének koordinálása, a koordináló mechanizmus kidolgozása, jelzőrendszeri tanácskozások megszervezése, a jelzőrendszeri tagok képzésének valamint gyermekvédelmi és áldozatsegítési kampánymunkák lebonyolítása. A munkacsoportot a járásokban működő gyámügyi osztályok erre a feladatra kijelölt gyámügyi ügyintézői, a gyermekjóléti szolgálat munkatársa, valamint a jelzőrendszeri tagok által delegált személyek alkotják. A munkacsoport negyedévente legalább egy alkalommal ülésezik, melyen a tagok az aktuális kihívások mellett, konkrét esetmegbeszéléseken keresztül határozzák meg a soron következő feladatot az együttműködés elmélyítése és hatékonyságának növelése céljából. Az esetmegbeszélések kapcsán a munkacsoport kifejezetten figyel az adatvédelmi szabályok betartására, csakis anonimizált és lezárt ügyek kerülhetnek megbeszélésre.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal a munkacsoporton keresztül egyeztető tárgyalást kezdeményezhet a gyermekvédelmi jelzés megtételét elmulasztó fél, a területileg illetékes gyámügyi osztály, valamint a gyermekjóléti szolgálat között, amelynek keretében a jelzés elmaradásának okairól, annak következményeiről, az így kialakult gyermekvédelmi helyzet megoldásáról tart egyeztetést.

Az Együttműködési Megállapodást kezdeményező Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala vállalja, hogy évente legalább két alkalommal Csongrád megyére kiterjedő jelzőrendszeri tanácskozást szervez, melyre meghívja a jelzőrendszeri tagok képviselőit. Ezen tanácskozások a gyermekvédelmi és áldozatsegítési témakörökkel összefüggésben előadásokat szervez, vezetésével megvitatják a jelen lévők a jelzőrendszert érintő esetleges problémákat, és elért eredményeket.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal vállalja, hogy a közoktatási, köznevelési intézményekben igény szerint, tanóra keretében tájékoztatást nyújt a diákoknak az áldozattá válás elkerüléséről, valamint az áldozattá válás kezeléséről, megoldásáról.

Jelen Megállapodást aláíró felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy gyermek - és áldozatvédelmi témában közös rendezvényeket tartanak. Egy-egy jelzőrendszeri tagot érintő eseményről egymást értesítik, illetve meghívják.

II. Gyermekvédelem

A gyermekvédelem egyben a gyermekvédelemben tevékenykedő szakemberek feladata és küldetése, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége esetén a veszélyhelyzetet elsősorban a gyermek családban tartásával oldja meg. A gyermekvédelem olyan tevékenység, ami a veszélyhelyzet megelőzésére, megszüntetésére, a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére irányul.

Egy későn, vagy akár egy meg nem érkező jelzés a gyermektől veszi el a lehetőséget, hogy - a veszélyeztető körülmény mihamarabbi orvoslása mellett - családjában maradhasson.

II/1. A veszélyeztető tényezők, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, a jelzőrendszeri tagok feladatai

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (Gyvt.) 17. § - ában nevesíti gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokat. Bármilyen jellegű veszélyeztető tényező észlelése esetén a jelzőrendszeri tagok kötelesek gyermekvédelmi jelzés megtételére. Mivel azonban az összes veszélyeztető tényezőt felsorolni lehetetlen, számuk az idő előrehaladtával nőttön nő, így általánosságban szerepelnek azok a veszélyeztető tényezők, amelyek észlelése alapot adhat a gyermekvédelmi jelzés megtételére. A veszélyeztető tényezőket öt fő csoportra bontottuk.

Részletesebb tájékoztatást azon jelzőrendszeri tagokhoz írtunk, akik hivatásuknál fogva központibb szerepet kapnak a gyermek életében, azoknál a jelzőrendszeri tagoknál, kik csupán eseti jelleggel vesznek részt abban, csak általános tájékoztatás szerepel.

Hangsúlyozzuk, hogy az Együttműködési Megállapodásnak nem kifejezett célja a jelzőrendszeri tagok által ismert és használt jogforrások szöveg szerinti ismertetése, az egyes jelzőrendszeri tagoknál azonban megjelölésre kerülnek a működésüket megalapozó jogszabályok.

Az egyes veszélyeztető körülmények, valamint a jelzőrendszeri tagok feladatainak ismertetése után a gyermekvédelmi jelzés megtételének módjait mutatjuk be, az észleléstől a gyámügyi eljárás lezárásáig. Tekintettel arra, hogy ez minden esetben azonos, így ez külön nem kerül részletezésre az egyes jelzőrendszeri tagoknál. Ezen túlmenően a jelzőrendszeri tagok szíves figyelmébe ajánljuk az Emberi Erőforrások Minisztériumának honlapján (www.emmi.hu) közzétett **A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan** című dokumentumot, melyben a jelen Megállapodásban nem részletezett esetek is említésre kerülnek.

A, Veszélyeztetési tényezők

a, lakhatási, anyagi, megélhetési problémák: hajléktalanság; gyakori költözés; a gyermekekre veszélyes és elégtelen lakókörnyezet; kilakoltatás; válás vagy egyéb okból történő lakhatás elvesztése; bántalmazó családtag előli menekülés következtében kialakult lakásvesztés; szülők munkanélkülisége ill. munkaképtelenség; a lakás komfortosságának elvesztése/ víz, villany, fűtés hiánya/; a gyermek nem megfelelő táplálása / a gyermek éhezése/; elégtelen, vagy nem az évszaknak megfelelő ruházat biztosítása; közoktatási intézménybe járó gyermek felszerelésének hiánya, hiányossága.

b, egészségügyi, mentálhigiéniai problémák, pszichés és egyéb betegségek, szenvedélybetegségek: alkoholizáló szülő, alultápláltság; diagnosztizált betegség a családban; munkavégzésre való képesség elvesztése; szuicid hajlam igazolódása; szenvedélybetegség jelenléte a családban; nem megfelelő terápia alkalmazása betegség esetén; szakorvosi, védőnői tanácsok be nem tartása; a gyermek számára ételallergiája esetén előírt diéta be nem tartása; alultápláltság; kóros elhízás; a nem megfelelő együttműködés ill. az együttműködés teljes hiánya; gondozatlan várandósság; a várandósság alatti alkoholizálás illetve szerhasználat; a család nincs felkészülve a gyermek fogadására / alapvető felszerelések hiányoznak /; leromlott fizikai-lelki állapot; piszkos ruházat; ápolatlan, feltűnően piszkos bőr; elhanyagolt bőrfertőzések, rovarcsípések nyomai; korábbi sérülések hegei; túl gyakran történik a gyermekkel baleset, sérülés, ismeretlen eredetű eszméletvesztés; túl gyakran kerül a gyermek kórházba; a gyermek fejlesztésre való szükségességének vitatása, nevelési tanácsadóban, szakértői bizottság előtti megjelenés elmulasztása.

c, erkölcsi tényezőkön alapuló veszélyeztetés: a gyermek családjának bűnöző, súlyosan erkölcstelen életmódja; a gyermekek bűncselekmények, szabálysértések elkövetésére rábíró, arra biztató családi közeg; agresszív, erőszakos bűncselekmények elkövetésének tanúja lesz a gyermek; a gyermek nem az életkorának megfelelő tartalmakhoz való juttatása a tv-ben, vagy az interneten; a gyermek előtt élt szexuális élet; a szülők konfliktussal terhelt kapcsolata, válása; a gyermek és külön élő szülője közötti kapcsolattartási nehézségek; a szülők részéről a gyermek egymás ellen nevelésének észlelése.

d, nevelődési, neveltetési tényezőkön alapuló veszélyeztetettség: túlságosan szigorú nevelés, illetőleg a nevelés teljes hiánya (elhanyagolás), fizikai, pszichikai, szexuális bántalmazásra utaló jelek észlelése.

- **fizikai bántalmazás** látható jelei, foltogatás, verés nyomai, szájuregi sérülések keresése, mely felveti szexuális abúzus gyanúját is, radiológiai

eltérések keresése orvosi vizsgálat során (többszörös bordatörés, szegycsont haránt irányú törése, csont, porc határ szétválása, kulcscsont, lapocka, gerinctörés, különböző idejű törések, izoált spiráltörés a combcsonton, kiterjedt csontkörüli reakció), nem baleseti jellegű sérülések, égés, forrázás nyomai (pl.: szimmetrikus forrázás, nyomok mindkét farpofán, alsó végtagon), az előzményben korábbi sérülések, többszörös, a gyógyulás különböző stádiumait mutató zúzódások, vérömleny, karmolás, 1 év alatti gyermek csonttörése, spirális végtagtörés, többszörös törések egyidejű jelenléte, ide tartozik a megragadás következtében létrejövő sorozatos bordatörés, nem a megszokott helyeken látható a zúzódás (térd, tenyér, könyök, homlok), hanem pl. tarkó, törzs, fül, hajas fejbőr, ellentmondásos történet a sérülésről (más története van a sérülésről a gyermeknek, mint a szülőnek, vagy a gyerek másként meséli a sérülés körülményeit a különböző találkozásokkor), a gyermek szinte szó szerint ismétli a szülő történetét a sérülésről.

- **pszichikai bántalmazás** kifejezéstelen arc, üres tekintet, szemkontaktus hiánya, agresszív viselkedés pl. hajtépés, megretten váratlan érintéskor, simogatáskor elrántja a fejét, fél a fizikai érintéstől, feltűnően készséges, túlságosan alázatos, engedékeny viselkedés, túlságosan éber, vibráló, válogatás nélkül figyelmet követelő, szokatlanul félénk, riadt, túlérzékeny, bizalmatlan, különösen a közel állókkal szemben, fél a szülőtől, alvászavarok, evészavarok, regresszív viselkedés, regulációs zavarok, pszichoszomatikus tünetek, gyermekközösségben kapcsolatteremtési problémák, passzivitás, izolálódás vagy agresszivitás, megváltozott gyermeki magatartás, beállítódás (pl.: extrovertáltból introvertált lesz)
- **szexuális bántalmazás** a gyermek korához nem illő szexualizált viselkedés, szóhasználat, nemi aktus eljátszása, fokozott, az életkornak nem megfelelő érdeklődés a szexualitás iránt, alhasi fájdalom, a végbél és a nemi szervek fájdalma, váladékozása, viszketése, fájdalmas vizelet, makacs húgyúti fertőzések. a kiskorú terhessége, a kiskorú nemi betegsége, szájüregben észlelt sérülések esetén is gondolni kell szexuális abúzusra.

e, a gyermek önmagát veszélyeztető viselkedése miatti veszélyeztetettség: a gyermek sorozatosan kivonja magát a szülői felügyelet alól; szokik, illetve folyamatosan szembe helyezkedik környezete alkotta szabályokkal; szabálysértéseket és bűncselekményeket, öngyilkossági kísérleteket követ el; alkoholizál illetve szerhasználó.

B, A jelzőrendszeri tagok és feladataik

- 1. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, és a házi gyermekorvos*

Vonatkozó jogszabályok: Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (Alapell. tv.), Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. (Eütv.), Gyvt., A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet

A Gyermekvédelmi törvény első helyen említi a jelzőrendszeri tagok felsorolásánál az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézményeket, különösen a védőnői szolgálatot, a házi orvost, a házi gyermekorvost. A jelzőrendszeri taggá emelés indoka egyértelműen az, hogy ezen szakemberek elsődleges feladata a gyermek, de ugyanúgy a felnőtt személyek egészségmegőrzésének elősegítése, illetve betegsége esetén gyógyítása.

Kiemelt hangsúlyt kapnak e téren a védőnők, akik a magzati kortól, egészen tanköteles korukig kísérik figyelemmel a gyermek és annak családja életét, ezáltal kimondottan jó és értékes pozícióban vannak arra nézve, hogy egy-egy veszélyeztetettség esetén azt azonnal, kellő időben észlelni tudják. Az óvodakötelezettség és tankötelezettség korának betöltése után a szakemberek az intézményekben követik nyomon a gyermekek fejlődését, az óvodákban, iskolákban működő védőnők, gyermekorvosok tevékenységük során észlelt veszélyeztetettségről kell jelzést tenniük.

A védőnők feladatain túl, egészségügyi ellátást végző szolgáltatók az előzőekben ismertetett helyzetek mellett alapvetően két részre oszthatóak a veszélyeztetettség eseteivel való találkozás szempontjából:

1. a betegellátás során észlelt veszélyeztetettség

E körbe tartozik minden olyan eset, amikor a gyermekkel kapcsolatba kerülő orvos, szakorvos veszélyeztetettségi tényezőt ismer fel. Természetesen az alapellátásban tevékenykedő házi orvos és házi gyermekorvos rendelkezik általában a legtöbb információval a családról, ezért szerepe kiemelkedő az egyes veszélyeztetettségi helyzetek felismerésében.

A házi orvosi, házi gyermekorvosi és védőnői ellátás, szolgáltatás 2017. január 1-től nem utasítható vissza, így a szakemberekkel való együttműködés hiánya veszélyeztetettségre utalhat. Az alapellátást szabályzó jogszabály, valamint az Eütv. egyértelműen ismerteti azokat az eseteket melyek az együttműködés hiányát jelentik: betegségek megelőzésére és korai felismerésére szolgáló szűrővizsgálatokon,

státuszvizsgálatokon, kontrollvizsgálatokon történő megjelenés elmulasztása. A mulasztást az ellátó orvosnak jeleznie kell az egészségügyi államigazgatási szervnek, aki az azon való megjelenést közigazgatási határozattal próbálja kikényszeríteni. Az erről szóló döntést az egészségügyi államigazgatási szerv megküldi a gyermekjóléti szolgálatnak és a gyámhatóságnak.

2. újszülött gyermek hazaadhatóságának vizsgálata

A gyermek világra jövetelét követően fellephet olyan helyzet, amikor a gyermeket vizsgáló orvos azt állapítja meg, hogy fejlettségére, egészségi állapotára tekintettel a gyermek nem adható még haza. A veszélyeztetettség ebben az esetben akkor keletkezik, ha a szülők, törvényes képviselők mégis úgy döntenek, hazaviszik az újszülöttet. Ebben az esetben a kezelő orvosnak jeleznie kell ezt a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a védőnő felé is.

2. Személyes gondoskodást nyújtók

Vonatkozó jogszabályok: A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. tv. , Gyvt., A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók kiemelt szerepet töltenek be a gyermekvédelmi rendszerben. Közéjük sorolhatjuk az egyes szociális intézményeket, így a Hajléktalan Szállót, a Gyermek és Családok Átmeneti Otthonát, az Anyaotthont és az Ifjúsági Drogcentrumot. A szociális intézmények mellett kiemelendő a Gyermekjóléti Központok munkája. A Központok a jelzőrendszer működtetése mellett gyermekjóléti alap (családsegítés, esetmenedzselés) és szakszolgáltatásokat látnak el.

Talán a legismertebb gyermekjóléti alapellátás a gyermekek napközbeni ellátására létesült bölcsőde. A bölcsődékbe fél éves koruktól, óvodába kerülésükig járnak a gyermekek. Nagyon fontos, hogy a kisgyermekgondozók tisztában legyenek jelzőrendszeri tagságukból eredő kötelezettségeikkel. A bölcsődékben a gondozók általában személyesen találkoznak a gyermeket nevelő családdal, így ebből a szempontból is kiemelkedő jelentőségű a feladatuk és ezért vannak kiemelkedően jó helyzetben a veszélyeztetettség felismerésének kapcsán.

A gyermekjóléti szolgáltatás, olyan speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését. A gyermekjóléti szolgáltatások közé tartozik az is, hogy a családjából kiemelt

gyermeket oda mihamarabb vissza lehessen helyezni. Mivel a gyermekjóléti szolgálatok fentebb már írt feladata a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének koordinálása, velük kapcsolatban jelzési kötelezettségek felsorolása szükségtelen.

Ezen jelzőrendszeri tag mondhatja magáénak a legtöbb szociális szakembert a jelzőrendszeri tagok közül, ezért a veszélyeztetettség észlelése esetén azonnal megkezdheti annak elhárítása iránti intézkedéseket.

3. Köznevelési intézmények

Vonatkozó jogszabályok: A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. (Nkt.), A nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.)EMMI rendelet

Jelenleg Magyarországon a gyermekek 3 éves koruktól kötelezően óvodai nevelésben, hat éves koruktól egészen 16 éves korukig iskolai oktatásban, nevelésben részesülnek. Ebből következően az óvodában, iskolában dolgozó, feladatot teljesítő pedagógusoknak hatalmas felelősségük van a jövő generáció, gyermekeink gondolatainak formálásában. Emellett ők azok a szakemberek, akik a gondjaikra bízott gyermekek kapcsán tekintettel a köztük fennálló napi kapcsolatra, értesülhetnek esetleges veszélyeztetettségükről.

Az óvodában gyermeket nevelő óvoda pedagógus és a család kapcsolata napi rendszerességű, így a pedagógusoknak több információja van a gyermeket nevelő családról, mint iskolás korban. Elsődleges a szülő kötelezettsége, hogy a tankötelezettség teljesítése során gondoskodik gyermeke testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséről együttműködve az intézménnyel a gyermek fejlődéséhez a tőle elvárható támogatást adja meg. Amennyiben ez nem teljesen, illetve egyáltalán nem valósul meg, úgy vitathatatlan a gyermeket nevelő pedagógus fellépése.

Külön figyelmet igényel az igazolatlan mulasztások kérdése. A gyermekvédelmi rendszernek ekkor is az elsődleges célja, hogy az így fellépő krízishelyzetet a lehető leggyorsabban és hatékonyabban megoldja, hogy elkerülhetőek legyenek a család életére drasztikusabban ható hatósági beavatkozások, mint például a családi pótlék folyósításának felfüggesztése, illetve a gyermek védelembe vétele iránti eljárás kezdeményezése. Ehhez azonban nélkülözhetetlen, hogy az oktatási, nevelési intézmény időben jelezze a hatóságnak, illetve a gyermekjóléti szolgálatoknak az igazolatlan órákat, óvodák esetében napokat.

Óvodák esetében 5 igazolatlan nap után kerül sor az első értesítésre, amikor is a hatóság tájékoztató levelet küld az érintett gyermek törvényes képviselőinek. A tájékoztató levélben a további igazolatlanul mulasztott napok esetén alkalmazandó hatósági intézkedésekről kapnak információt az érintettek. 20 igazolatlan nap után

hivatalból kezdeményezi a hatóság a családi pótlék folyósításának szüneteltetését, valamint a gyermek védelembe vétele iránt eljárást indít.

Iskolák esetében 10 igazolatlan óránál kell az első jelzést elküldeni. Ekkor a hatóság, csakúgy, mint az óvodák esetében tájékoztató levelet küld a gyermek törvényes képviselőinek a további igazolatlan hiányzás lehetséges következményeiről. A következő jelzés a gyámhatóságra 50 igazolatlan óra után érkezik. Ekkor kerül sor az ellátás folyósításának felfüggesztésére, valamint a védelembe vételi eljárás megindítására.

4. Rendőrség

Vonatkozó jogszabályok: A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. , A Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet, A hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv..

A rendvédelmi szervek kiemelt jelentőséggel bírnak a gyermekvédelmi rendszerben. Veszélyeztetettséget **intézkedésük** alkalmával, illetve a **nyomozás** során észlelhetnek. Mindkét esetben elkülöníthetünk két esetet:

- a) közvetlenül a gyermekkel kapcsolatban érkezik a bejelentés, illetve folyik a büntetőeljárás (gyermekbántalmazás, csellengés)
- b) az intézkedés, illetve a büntetőeljárás során tapasztal veszélyeztetettséget, veszélyeztető körülményt. (családon belüli erőszak, a törvényes képviselőt letartóztatják, a gyermek felügyelet nélkül marad).

Mindkét esetben a rendőrségnek mérlegelnie kell, azt, hogy a veszélyeztetettség mekkora mértékű. Abban az esetben, ha azonnali intézkedést igénylő helyzet állt elő, ideiglenes hatályú elhelyezést kell eszközölni. Amennyiben az észlelt probléma nem igényel azonnali beavatkozást, jelzéssel kell élni a gyámhivatal, illetve a gyermekjóléti szolgálat felé.

5. Ügyészség, Bíróság

Vonatkozó jogszabályok: Az Ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. tv., A Bíróság szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv.

Fenti jelzőrendszeri tagok a működésükre vonatkozó jogszabályokban megfogalmazottak szerint töltik be jelzőrendszeri tagságból eredő feladataikat.

6. A pártfogó felügyelői szolgálat

A pártfogó felügyelők munkáját a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet (Pfr.) szabályozza. Az általuk ellátott feladat központi szereplője a bűncselekményt elkövető, így önmagát vagy másokat

veszélyeztető gyermek. A gyermeket nevelő család életében a pártfogó felügyelő a gyermek bűnelkövetésével együtt jelenik meg, a gyermek megelőző pártfogásba vételére irányuló gyámhatósági eljárásban. A veszélyeztetettség tehát ebben az esetben is már adott, a hatóságok már tudomást szereztek róla. Mivel a kirendelt pártfogó felügyelő a családon belül kíséri figyelemmel a bűnelkövető gyermek sorsát, újbóli veszélyeztetettsége, illetve a családban lévő más gyermek veszélyeztetettsége esetén jeleznie kell.

7. Az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervek

Az áldozatsegítési feladatokat, az azt szabályzó 2005. évi CXXXV. törvény 2017. január 01. napjától a járási hivatalokhoz delegálta. Ennek kapcsán, a feladatot ellátók azonnal, közvetlenül értesülnek arról, ha erőszakos bűncselekmény áldozata, illetőleg tanúja lesz egy gyermek, illetve az érintett eseménnyel kapcsolatban valamilyen gyermeket veszélyeztető körülményre derül fény. Így nem kérdés, hogy jelzéstételi kötelezettségük kiemelten fontos.

A jogi segítségnyújtás feladatait szintén a járási hivatalok látják el. Munkájuk során szintén észlelhetnek olyan eseteket, melynek során gyermek veszélyeztetettségének gyanúja merül fel. Ekkor haladéktalanul kötelesek jelzésüket megtenni.

8. A menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása

Hatás- és feladatkörükből adódóan speciális jogállású gyermekek vonatkozásában szerezhettek tudomást azok veszélyeztetettségéről. A Gyermekjogi Egyezményben (A Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezmény) rögzített kötelezettsége az Egyezményben részes államoknak, hogy a területükre érkező gyermek és családja megkapja a szükséges támogatást, ahhoz, hogy jogait érvényesíteni tudja. A gyermek mindenekfelett álló érdeke, hogy amennyiben menekültként, oltalmazottként való elismerését kérelmezi jogai és ő maga, valamint családja védelemben részesüljön. Különösen kiemelt figyelem és védelem illeti meg a kísérő nélkül érkező kiskorúakat. Ezen elvekből kiindulva rendkívül fontos az általuk észlelt veszélyeztetettség azonnali jelzése és mihamarabbi segítségnyújtás megkezdése a krízishelyzet megszüntetése iránt.

9. Az egyesületek, alapítványok és egyházi jogi személyek

Jelzőrendszeri kötelezettségük önkéntes jellegű. Kivételt képeznek azon szervezetek, illetve jogi személyek, amelyek egy-egy intézmény fenntartójaként egyéb, már részletezett jelzési kötelezettséggel rendelkeznek.

10. A munkatügyi hatóság

Elsődleges jelzési kötelezettsége a hatósági munkája során észlelt gyermekmunka esetén áll fenn. Korábban nem volt jelzőrendszeri tag, ám az ellenőrzései során feltárható gyermekkorúak foglalkoztatása miatt indokolt volt jelzőrendszeri taggá való emelése.

11. A javítóintézet

A javítóintézet elsődlegesen a fiatalok és családjai közötti kapcsolattartások alkalmával felszínre kerülő esetleges veszélyeztettség esetén tehet gyermekvédelmi jelzést.

12. A gyermekjogi képviselő

A gyermekjogi képviselő intézményét a Gyvt vezette be a 2002-ben. Feladata, hogy betartsa a gyermekek Gyvt-ben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. Kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére. Figyelemmel kíséri az óvoda, az iskola, a kollégium és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységet, segíti a gyermeki jogok érvényesülését. Indokolt esetben megkeresi az említett intézmények fenntartóját, illetve szükség szerint a gyermek érdekében a gyámhatóságnál eljárást kezdeményez. Tevékenysége során különösen: segít a gyermeknek panaszának megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását, segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában; a gyámhatóság kirendelése alapján jogsértések észlelése esetén javaslatot tehet.

13. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal

Elsősorban az általa folytatott intézményi ellenőrzések során juthat olyan információkhoz, melyek a gyermekvédelmi jelzőrendszer működését ismerteti.

14. Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv

A fővárosi és megyei kormányhivatalok szakmai támogatást nyújtanak a család-és gyermekvédelmi jelzőrendszeri tanácsadóknak. Ezen feladata mellett évente egyszer kötelezően összehívja őket és közösen értékeli a megyei jelzőrendszer működésének hatékonyságát.

II/2. A Hatóság feladatai, gyermekvédelmi intézkedései

Amennyiben a fenti jelzőrendszeri tagok munkájuk, eljárásuk során veszélyeztetettséget észlelnek, jelzési kötelezettségüknek eleget kell tenniük. A jelzés történhet szóban, írásban. A szóban tett jelzést három napon belül írásban is meg kell küldeni annak akinek a szóbeli jelzést tették. Nagyon fontos, hogy később az írásba foglalt jelzések ugyanazt tartalmazzák, mint amit előbb szóban már közöltek. A jelzést a gyermekjóléti központnak, vagy egyenesen a gyámhatóságnak kell eljuttatni. A gyámhatósághoz eljuttatott jelzés alapján hivatalból eljárás indul. A jelzésnek tartalmaznia kell:

- az érintett gyermek nevét, fontosabb adatait,
- a jelzést tevő intézmény nevét, címét, a jelzés tevő nevét, elérhetőségét,
- a probléma rövid leírását, a jelzést tevő által a gyermek és családja életében feltárt veszélyeztető körülményt,
- ezen veszélyeztető körülmény megszüntetése érdekében megtett intézkedéseket, ha vannak ilyenek.

A hatóság a megtett jelzés alapján hivatalból hatósági eljárást indít. Amennyiben a veszélyeztetettség nem bizonyítható, illetve a család vállalja az alapellátásban való részvételt az eljárás megszünteti.

Ha a veszélyeztetettség bizonyítható, annak mértékétől függően a hatóság a következő döntéseket hozhatja:

- védelembe vétel
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- családba fogadás.

A, Védelembe vétel

A védelembe vételi eljárás során a gyermek **veszélyeztetettsége bizonyított**, ám **feltételezhető**, hogy a krízis megoldásában **családja pozitív hatással lesz**. A gyermek családja elismeri a veszélyeztetést, annak megszüntetésében együttműködik a hatósággal és a gyermekjóléti szolgálattal. Ekkor a veszélyeztetettség mértéke még nem akkora, hogy a gyermeket ki kelljen emelni a családból. A védelembe vételi eljárás során a gyámhivatal a gyermek törvényes képviselői, 12 év feletti gyermek esetén a gyermek részvételével tárgyalás tart, valamint a tényállás tisztázásához szükséges bizonyítékokat (gyermekjóléti szolgálat szakmai javaslata, pedagógiai jellemzés, védőnői, házi gyermekorvosi vélemény) beszerzi.

Amennyiben a veszélyeztettség indoka az, hogy a gyermek elzárással is sújtható szabálysértést, illetve bűncselekményt követett el a védelembe vételi eljárás mellett a gyermek megelőző pártfogása iránt is eljárás indul. A megelőző pártfogás elrendelésére akkor kerül sor, ha a pártfogó felügyelő a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének kockázatát magasnak ítéli meg.

A védelembe vételt a hatóság egy év múlva hivatalból felülvizsgálja, de kérelemre is felülvizsgálható.

A felülvizsgálat eredménye lehet a védelembe vételt fenntartó döntés, valamint ha a veszélyeztetettség megszűnt, az azt megszüntető döntés is.

Ha az egy éves felülvizsgálat eredményeként a védelembe vétel továbbra is fennáll, egy évet maradhat még a gyermek védelemben, ha ennek a további egy évnek az elteltét követően sem szűnik meg a veszélyeztetettség, más gyermekvédelmi intézkedésekre kerülhet sor (ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, családba fogadás).

A védelembe vételt elrendelő határozatban a hatóság magatartási szabályokat ír elő a törvényes képviselő és a gyermek számára, mely magatartási szabályok betartásával a veszélyeztetettség megszüntethető. Ezen magatartási szabályok megvalósulását a védelembe vételi határozatban család mellé rendelt esetmenedzser (gyermekjóléti központ munkatársa) segíti elő.

B, Ideiglenes hatályú elhelyezés

Abban az esetben, ha a kialakult veszélyeztetettség **azonnali intézkedést kíván**, mert a gyermek életét, testi, értelmi, érzelmi, és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteteti (súlyos elhanyagolás, bántalmazás, a gyermek tanúsít saját életére közvetlenül veszélyeztető magatartást, szülői felügyelet nélkül marad, a veszélyeztetettség oly mértékű, hogy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat) az arra jogosult szerv a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezi.

Ideiglenes hatályú elhelyezésre jogosultak:

- Gyámhivatal
- Rendőrség
- Idegenrendészeti hatóság
- Menekültügyi hatóság
- Bíróság
- Ügyészség
- Büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka

A gyermeket ekkor elsődlegesen külön élő szülőnél, más hozzátartozónál, amennyiben ez nem lehetséges, 12 év alatt nevelőszülőnél, 12 év felett lehetőség szerint nevelőszülőnél, ha ez nem lehetséges vagy azt a gyermek egészségi vagy személyiségállapota, ön- és közveszélyes magatartása indokolja vagy más okból szükséges lakóotthonban, lakásotthonban helyezik el.

Az ideiglenes hatályú elhelyezést a gyámhivatal hivatalból felülvizsgálja:

- 30 napon belül megszünteti, ha annak feltételei már nem állnak fenn,
- 45 napon belül intézkedik a gyermek nevelésbe vételéről, amennyiben a veszélyeztetettség továbbra is fennáll,
- 60 napon belül pert indít a szülői felügyeleti jog megváltoztatása vagy megszüntetése iránt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt a törvényes képviselők nevelési, gondozási joga szünetel. Az ideiglenes hatályú elhelyezésről szóló döntés azonnal végrehajtható (fellebbezésre tekintet nélkül). A családjából kiemelt gyermek és szülei közötti kapcsolattartást az ideiglenes hatályú elhelyezés tartama alatt kérelemre szabályozza a gyámhivatal.

C, Nevelésbe vétel

Abban az esetben, ha a gyermek veszélyeztetettsége családon belül nem szüntethető meg (a gyermekjóléti alapellátások igénybe vételével, a védelembe vétellel nem volt megszüntethető), családján belüli gondozása nem biztosított, vagy nem áll szülői felügyelet alatt és részére családba fogadó gyám nem rendelhető a gyermeket a gyámhivatal nevelésbe veszi.

Ekkor az elhelyezés csakúgy, mint az ideiglenes hatályú elhelyezésénél 12 éves kor alatt nevelőszülőnél, a felett lakóotthonban, lakásotthonban történik (gondozási hely).

A gyermek részére ekkor gyermekvédelmi gyám kerül kirendelésre. A gyermekvédelmi gyám látja el a törvényes képvisellel járó feladatokat.

A gyámhivatal hivatalból rendezi a nevelésbe vételről szóló döntésében a gyermek szüleivel, igény esetén más hozzátartozójával történő kapcsolattartást, illetve megállapítja azt a tényt, hogy azok nem jogosultak kapcsolattartásra.

A nevelésbe vételt a gyámhivatal hivatalból vizsgálja felül

- a gyermek gondozási helyét első ízben meghatározó döntés véglegessé válásától számított két éven belül félévente,
- a harmadik évtől évente,

- a kilencedik életévét betöltött gyermek esetében kétévente.

A nevelésbe vétel megszűnik, ha annak feltételei már nem állnak fenn, a gyermek vér szerinti családjába hazagondozható. A nevelésbe vétel megszűnik, ha a gyermeket családba fogadják, nagykorú lesz, örökbe fogadják, vagy a gyermekelhelyezésről szóló bírói döntés értelmében külön élő szülőhöz, vagy más hozzátartozóhoz került.

D, Családbafogadás

A gyermek veszélyeztetettsége esetén törvényes képviselőinek kérelmére a veszélyeztető családból való kiemelésre kerülhet sor a családbafogadás engedélyezésével, amennyiben van olyan más hozzátartozó, aki a gyermek nevelését, gondozását vállalja és arra alkalmas. A gyámhivatal ekkor meghallgatja a gyermek törvényes képviselőit, a családbafogadni szándékozókat, valamint az ítélőképességének birtokában lévő gyermeket és a leendő családbafogadó szülők lakóhelyén környezettanulmányt készít.

A családbafogadás engedélyezésével egyidejűleg a családbafogadót a gyermek részére gyámul kell rendelni. A családbafogadó gyám évente köteles jelentést és számadást tenni a gyámhivatal felé. A gyámhivatal évente felülvizsgálja a családbafogadás fennállásának szükségességét. A családbafogadás megszüntetését kérhetik a szülők, a családbafogadók, valamint az ítélőképességének birtokában lévő gyermek. Ekkor a gyámhivatal vizsgálja, hogy megszűntek-e azok a veszélyeztető körülmények, amelyekre a családbafogadás engedélyező határozatát alapozta.

III. Áldozatsegítés

Ha valaki közvetlenül (sértettként) vagy közvetett módon (pl. tanúként, vagy családtagon keresztül) kapcsolatba kerül valamilyen bűncselekménnyel, fel kell dolgoznia ennek hatásait. Természetes emberi reakció, ha ilyenkor fizikai, vagy lelki problémák jelentkeznek, és anyagi nehézségek is felléphetnek. Az áldozatsegítő szolgálat az ilyen helyzetek megoldására ajánl és nyújt segítséget.

Az áldozatsegítő támogatásokra, a jogosultsági feltételekre, valamint a támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárásra vonatkozó szabályokat a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény tartalmazza.

Elsősorban a Magyarországon **bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés áldozatává vált személyek jogosultak áldozatsegítésre.**

Az áldozatsegítő szolgálat minden hozzá forduló személynek **elősegíti érdekeik érvényesítését:**

- tájékoztatást ad jogairól, lehetőségeiről;
- pszichológus segítségével érzelmi támogatást nyújt;
- jogi- vagy egyéb segítséget nyújt a bűncselekménnyel összefüggő probléma megoldásához;

A bűncselekmény vagy tulajdonelleni szabálysértés áldozatának:

- a cselekmény **elkövetéstől számított 5 napon belül** beadott kérelem alapján - **azonnali pénzügyi segélyt** adhat, a megélhetést veszélyeztető anyagi krízishelyzet fennállása esetén;
- **igazolja az áldozati státuszát** más szervek előtt igényelhető kedvezmények igénybevételehez;
- A személy elleni erőszakos bűncselekmények súlyos sérültjei és halálos áldozataik hozzátartozói mindezen túl - a bűncselekmény **elkövetésétől számított 3 hónapon belül - állami kárenyhítést is igényelhetnek.**

A támogatások térítés nélkül vehetők igénybe, az eljárások illeték- és díjmentesek. Egyes támogatások formanyomtatvány kitöltésével igényelhetők, melyet az áldozatsegítő szolgálatok személyesen, postai-vagy elektronikus úton biztosítanak a kérelmező részére, valamint letölthető a <http://igazsagugyihivatal.gov.hu/aldozatsegites> internetes oldalról.

Az áldozatsegítő szolgálat személyre szabott felvilágosítást nyújt az áldozatok alapvető jogairól és az őket megillető egészségügyi és szociális ellátásokról. Szükség esetén közreműködik az illetékes szervezetekkel való kapcsolatfelvételben, a bűncselekmény okozta trauma feldolgozásához szakszerű érzelmi segítséget nyújt.

Az áldozatok igénye, hogy a bűncselekményt követően is biztosítottak legyenek számukra az **alapvető** életfeltételek. Ehhez az áldozatsegítő szolgálatnál azonnali pénzügyi segélyt igényelhetnek lakhatás, ruházkodás, utazás és étellemezés céljára, továbbá gyógyászati költségekre valamint kegyeleti kiadásokra. Ez a segítség azonban nem kártérítés; nem az ellopott pénz, vagy a bűncselekmény miatt más módon odavesztett értékek pótlása a célja. A pénzügyi segély révén az áldozatsegítő szolgálat **a bűncselekmény következtében kialakult anyagi krízishelyzet megoldását tudja** - egyedi mérlegelés alapján - **megsegíteni**. Az azonnali pénzügyi segély maximálisan megállapítható összege a tárgyévet megelőző második év - Központi Statisztikai Hivatal által közzétett - nemzetgazdasági bruttó havi átlagkeresetének 43 százaléka (u.n. alapösszeg, 2019-ben: 127.717,- Ft).

Ha valamely hatóság, vagy egyéb szervezet a szolgáltatásai kedvezményes nyújtását attól teszi függővé, hogy a hozzá forduló személy bűncselekmény áldozata, ezt a körülményt az „áldozati státusz igazolásával” lehet bizonyítani. Ilyen lehet különösen az eltulajdonított/megsenumisült **személyi okmányok költségmentes**

pótlása, illetőleg a bűncselekménnyel összefüggő jogi probléma megoldásához ingyenes vagy kedvezményes **ügyvédi segítség** igénybevétele, stb.

Kárenyhítésre a **szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény** közvetlen fizikai sértettje jogosult akkor, ha testi épsége, egészsége a bűncselekmény következtében súlyosan károsodott. Jogosult továbbá a hozzátartozó, eltartott, illetve az a személy is, aki a szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény következtében elhunyt sértett eltemettetéséről gondoskodott.

A támogatás megállapíthatóságának feltétele a rászorultság, melyet a jövedelmi viszonyok határoznak meg. Rászorulónak tekintendő az áldozat, ha családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az alapösszeg kétszeresét, illetve az is, aki a törvényben felsorolt szociális ellátások valamelyikében részesül.

Az **egyösszegű kárenyhítés** a bűncselekmény miatt bekövetkezett, igazolható vagyoni kár – teljes vagy részbeni – megtérítését célozza. Mértéke a tényleges kárral arányos, de a törvény szerinti kulccsal számítandó maximumot nem haladhatja meg.

A **járadék típusú kárenyhítés** a sértett 6 hónapot meghaladó keresőképtelensége esetén, legfeljebb 3 évig adható, de folyósítása megszűnik, ha az áldozat időközben bármely más forrásból jogosulttá válik rendszeres pénzbeli ellátásra. A járadék maximális havi mértéke az alapösszeg lehet.

Az egy összegben, vagy járadékban nyújtható állami kárenyhítés nem fájdalomdíj, nem jár automatikusan, illetve ha a bűncselekménnyel okozott kár később bármilyen forrásból megtérül, akkor előlegnek tekintendő és visszafizetendő.

Munkatársaink az eset körülményei alapján már telefonon tájékoztatást adnak arról, hogy milyen iratokra, igazolásokra lehet szükség az ügyintézéshez, az áldozatsegítő szolgálat támogatásainak igénybevételehez. Amennyiben áldozatként még nem tett rendőrségi feljelentést, munkatársaink ebben is segíteni tudnak, a további ügyintézéshez ugyanis szükséges a büntetőeljárás elindulásának igazolása. A kérelem az igazolásra alkalmas irat hiányában is benyújtható, annak beszerzéséről ilyen esetben az áldozatsegítő szolgálat hivatalból gondoskodik.

IV. Záró gondolatok

A gyermekvédelmi rendszer eredményes és hatékony működése mindannyiunk, de leginkább a jövő nemzedékének, a gyermekeknek az érdeke. Kiemelten fontos cél, hogy a jelzőrendszer minden tagja tudja és ismerje saját szerepét és, hogy tudja, nincs egyedül, merjen és tudjon segítséget kérni baj esetén. Ezen dokumentum arra hivatott, hogy a gyermekvédelmi rendszerben tevékenykedő, esetleg elbizonytalanodó szakembereknek támaszul szolgáljon egy-egy vitatható eset

megoldásának érdekében. Az Együtműködési Megállapodás megalkotói bizakodnak abban, hogy példaértékűnek mondható kezdeményezésükkel hozzájárulnak a jelzőrendszeri tagok minőségi kommunikációjának megerősítéséhez, a közös fellépés, a közös munka fontosságának hangsúlyozásához, ezzel is hagyományteremtő módon segítséget nyújtva a legvédtelenebbek védelméhez.

Tartalom

I. Az Együttműködési Megállapodás célja.....	2
I/1. Az Együttműködési Megállapodásban vállalt kötelezettségek	2
II. Gyermekvédelem	3
II/1. A veszélyeztető tényezők, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, a jelzőrendszeri tagok feladatai	4
A, Veszélyeztetési tényezők	5
B, A jelzőrendszeri tagok és feladataik	7
II/2. A Hatóság feladatai, gyermekvédelmi intézkedései	13
A, Védelembe vétel.....	13
B, Ideiglenes hatályú elhelyezés	14
C, Nevelésbe vétel.....	15
D, Családbafogadás	16
III. Áldozatsegítés	16
IV. Záró gondolatok	18

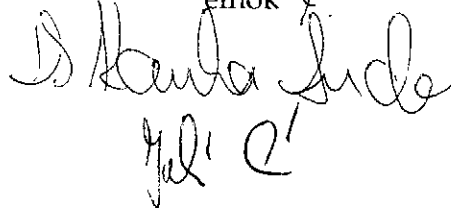

Dr. Juhász Tünde
Csongrád Megyei Kormányhivatal
kormány megbízott

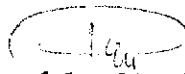

Dr. Kiss-Rigó László
Szeged-Csanádi Egyházmegye
megyéspüspök

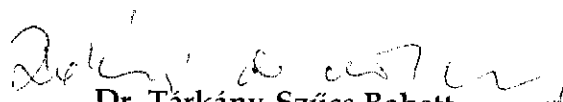
Dr. Domokos István
Magyar Orvosi Kamara
Csongrád Megyei Szervezete
elnök

Juhász András
Csongrádi Református Egyházmegye
esperes

Dakos József dandártábornok
Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság
rendőrfőkapitány

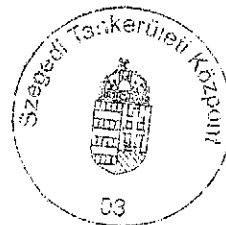
Dr. Tárkány-Szűcs Babett
Szegedi Törvényszék
elnök

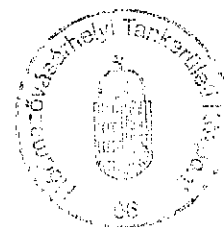
Bálint Gabriella
HTKT Kapcsolat Központ
főigazgató

Mízák Piroska Ildikó
CsMKH
Népegészségügyi és Élelmiszerlánc- biztonsági Főosztály
megyei vezető védőnő *h*

Plesovszkiné Újfaluczki Judit
Szegedi Tankerületi Központ
igazgató *h*

Balázs József
Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ
igazgató

Árva-Nagy Sándorné
Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum
főigazgató *h*

Angyalné Kovács Anikó
Szegedi Szakképzési Centrum
főigazgató *h*

M. B.

Tóthné Balázs Andrea
Makói Egyesített Népjóléti Intézmény
intézményvezető

M. M.

Megyesi Mária
Szeged Bölcsődéi és Gyermekjóléti Központja
központvezető *M.*

K. S.

Király Sándorné
Szeged Bölcsődéi és Gyermekjóléti Központja
igazgató

S. F.

Somogyiné Farsang Szilvia
Család-és Gyermekjóléti Központ
intézményvezető

A. G.

Gál Antal
Szentesi Családsegítő Központ
igazgató

M. K.

Kállainé Fodor Mariann
Piroskavárosi Szociális Család- és Gyermekjóléti Intézmény
intézményvezető

Piroskavárosi Szociális Család- és Gyermekjóléti Intézmény
6640 Csongrád, Szociális központ
Telefon: (63) 570 1111
Adószám: 15730130-00000000

Tóthné Fodor Zsuzsanna

Tóthné Fodor Zsuzsanna
Csongrádi Óvodák Igazgatósága
intézményvezető

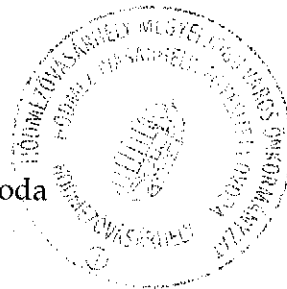
Nagyistóli-Babó Benedek

Tóth Irén
Dr. Szarka Ödön Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény
intézményvezető *h.*

Patkósné Dezső Katalin

Patkósné Dezső Katalin
Hódmezővásárhely Egyesített Óvoda
óvodavezető

Bartáné Tóth Mária

Bartáné Tóth Mária
Szeged MJV Óvodák Igazgatósága
igazgató *h.*

Sejben József

Sejben József
Kisteleki Óvoda, Bölcsőde és Mini Bölcsőde
igazgató